

**Procés participatiu per a l'elaboració del Pla Estratègic
de la Ramaderia Extensiva de Catalunya 2021 - 2030**

Sessió deliberativa 1. Contrast del diagnòstic

RESUM DE LES APORTACIONS

Videoconferència, 18 d'octubre de 2021

**Pla Estratègic
per la ramaderia
extensiva
a Catalunya**
2021-2030

**Pla Estratègic
per la ramaderia
extensiva
a Catalunya
2021-2030**

*Sessió participativa PEREC _ Contrast del diagnòstic
Videoconferència, 18 d'octubre de 2021*

Organitzat per:

Escola de Pastors
de Catalunya

Equip de facilitació

ARC Mediación Ambiental
arc@mediacionambiental.com

ARC Mediación Ambiental procura contribuir al desenvolupament sostenible utilitzant productes de baix impacte ambiental, prioritzant l'ús del transport públic i portant a terme una gestió eficient dels recursos.

Seguint aquestes directrius, es recomana imprimir aquest document a doble cara, utilitzant paper 100% reciclat post-consum lliure de clor.

Índex

1. INTRODUCCIÓ	4
2. DESENVOLUPAMENT DE LA SESSIÓ	5
3. ASSISTENTS	6
ENTITATS PARTICIPANTS	6
ORGANITZACIÓ	5
4. BENVINGUDA I CONTEXTUALITZACIÓ	6
5. DEBAT SOBRE EL DIAGNÒSTIC	6
SOBRE LA BAIXA RENDIBILITAT ECONÒMICA	7
SOBRE LA FALTA DE TEIXIT ASSOCIATIU	8
SOBRE LA FALTA DE RELLEU GENERACIONAL	8
SOBRE EL CONFLICTE AMB LA FAUNA SALVATGE	9
SOBRE L'APLICACIÓ DE LA PAC	11
SOBRE L'ESTRICTA NORMATIVA HIGIÈNICO-SANITÀRIA	12
SOBRE LA DIFICULTAT D'ACCÉS ALS RECURSOS	13
SOBRE EL DESONEIXEMENT DEL SECTOR PER PART DE LA POBLACIÓ CIVIL	13
SOBRE LA MANCA DE FORMACIÓ	15
ALTRES APORTACIONS	16
6. PRIORITZACIÓ DE LES PROBLEMÀTIQUES	17
7. TANCAMENT DE LA SESSIÓ	17

1. Introducció

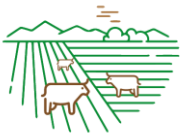
El Departament d'Acció Climàtica, Alimentació i Agenda Rural ha promogut la redacció d'un document de treball anomenat "**Bases per al desenvolupament d'un Pla Estratègic de la Ramaderia Extensiva a Catalunya 2021-2030**".

El document recull un primer **esborrany** tècnic de per on pot anar el futur Pla Estratègic i un **diagnòstic preliminar** sobre la situació de la ramaderia extensiva a Catalunya. També incorpora els criteris de **disseny d'un ampli procés de participació** i algunes **accions** que dins d'un programa pilot ja es podrien posar en marxa durant el 2021.

Al llarg del 2021, concretament passat l'estiu, es va **impulsar un procés participatiu per contrastar el document i millorar-lo** en tots aquells aspectes que se'ls hagi pogut passar per alt a l'equip redactor.

El procés participatiu es va iniciar el 20 de setembre amb una sessió informativa (es pot visualitzar la gravació de la sessió als següents enllaços:
<https://participa.gencat.cat/processes/PEREC/f/3273/>.
<https://escoladepastorsdecatalunya.cat/ramaderiaextensiva/>

El present informe recull el resum de les aportacions fetes durant la primera sessió deliberativa, celebrada el 18 d'octubre i centrada en el contrast del diagnòstic. Els resultats d'aquesta sessió es complementaran amb les aportacions rebudes a través d'un qüestionari online i a les sessions territorials previstes.

2. Desenvolupament de la sessió

Aquesta sessió de treball va tenir lloc el dia **18 d'octubre de 2021, de 18 a 19.30 hores**, a través de videoconferència.

Els objectius d'aquesta sessió eren, bàsicament, els següents:

- Contrastar i completar el diagnòstic (DAFO).
- Prioritzar les problemàtiques de la ramaderia extensiva a Catalunya..

Per assolir aquests objectius, es va seguir aquest **ordre del dia**:

18.00 - Benvinguda i contextualització de la sessió.

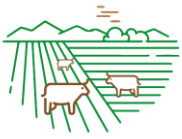
18.05 - Breu explicació de la dinàmica de la sessió.

18.10 - Debat sobre el diagnòstic.

19.20 - Priorització dels principals problemes.

19.25 - Vies per fer arribar més aportacions al diagnòstic i propostes.

19.30 - Cloenda.

3. Assistents

Van assistir un total de 44 persones, 38 participants i 6 persones de l'organització:

Entitats participants¹

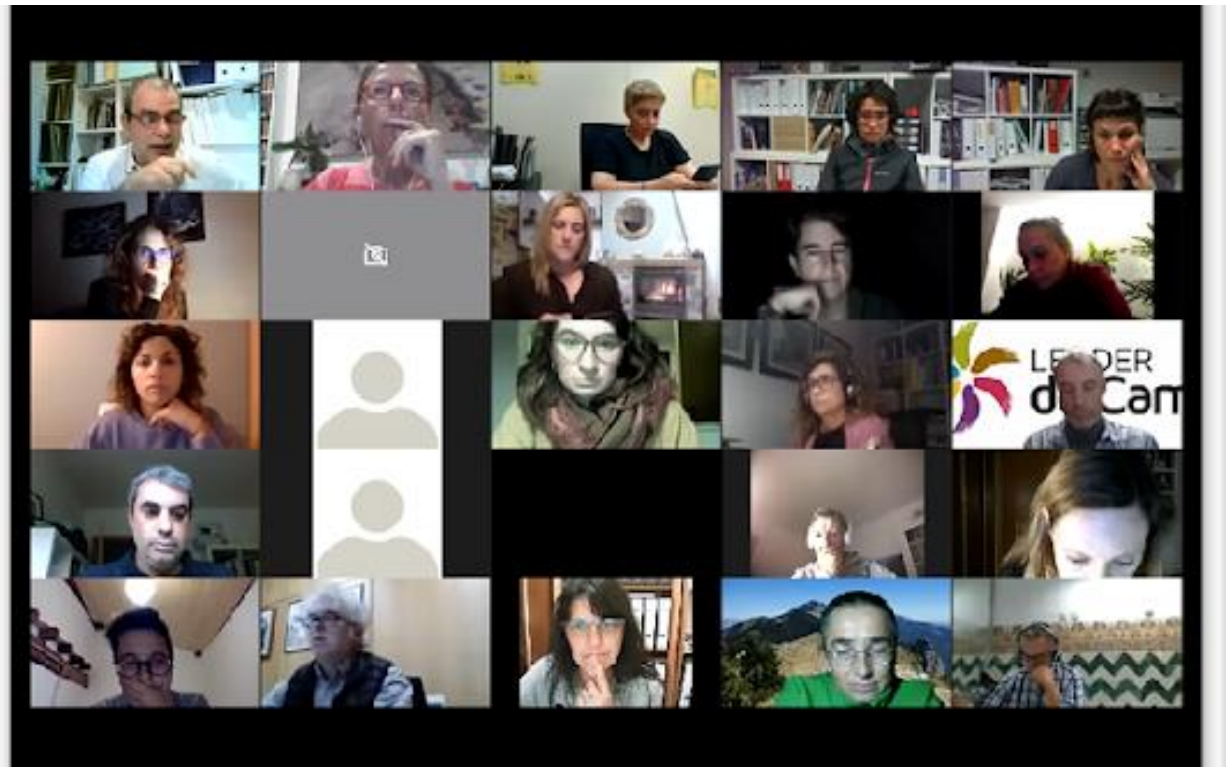
A continuació apareixen les entitats participants:

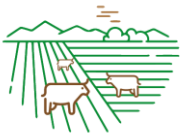
- Agavet
- Agència de Desenvolupament del Ripollès
- Agents Rurals
- Agrària Ramadera Pallars de Sort SCCL
- Agrupació de Defensa Sanitària ovi-cabrum Priorat/ UP
- ARCA (Associació d'Iniciatives Rurals de Catalunya) i APROC
- asoprovac
- Associació de Criadors de Brau de les Terres de l'Ebre (ACBTE)
- Associació de Ramaders de la Vaca de l'Albera (ARAVA)
- Associació Dones Món Rural
- Associació Leader Ripollès Ges Bisaura
- Centre veterinari Oviatros
- Cos 'Agents rurals
- CTFC
- DACC
- DG ecosistemes forestals i gestió del medi
- DACC - OC Alt Camp
- DIBA-BCN Smart Rural
- El Serradet de Barneres sccl i Associació de productors i consumidors Mengem Osona
- Federació Cooperatives Agràries Catalunya (FCAC)
- Fundació Pau Costa
- Generalitat Catalunya
- IDAPA
- IRTA
- Leader del Camp
- Oficina Comarcal del Ripollès
- Pascuum
- Servei de Coordinació i Gestió Territorial a Girona
- SUBPRODUCTOS CÁRNICOS ECHEVARRÍA, S.L.
- Unió de pagesos
- Universitat de Lleida
- Xai de Ferreres

¹ Apareixen els noms de les persones que van participar als grups.

Organització

- Elisenda Guillaumes, Directora General d'Agricultura i Ramaderia - DACC
- Mercè Soler, Subdirectora General de Ramaderia - DACC
- Laia Batalla, Associació Rurbans – Escola de Pastors de Catalunya
- Maria Diaz de Quijano, Associació Rurbans – Escola de Pastors de Catalunya
- Xavier Carbonell, ARC Mediació Ambiental – Equip de facilitació
- Mar Fàbregas, ARC Mediació Ambiental – Equip de facilitació

4. Benvinguda i contextualització

Mercè Soler, subdirectora de ramaderia, del Departament d'Acció Climàtica, Alimentació i Agenda Rural, dona la benvinguda i agraeix a totes les persones la seva assistència. Aprofita per destacar l'aposta que suposa pel seu departament l'elaboració d'aquest Pla, que ha

permès, per una banda, recopilar tota la informació que hi havia sobre el sector i elaborar un document de bases, i, per una altra banda, que el puguem debatre en aquestes sessions per aconseguir que finalment el pla es desplegui en actuacions concretes al llarg del territori.

Xavier Carbonell, d'ARC Mediació Ambiental, recorda els objectius de la sessió i explica l'ordre del dia, la dinàmica i el punt de partida pel debat. Igualment, informa que fins ara han arribat 12 qüestionaris de contrast del diagnòstic i que seguirà obert l'espai per fer aportacions fins que finalitzin les sessions territorials, el 12 de novembre. Finalment, explica la dinàmica de la sessió i dona inici al taller.

5. Debat sobre el diagnòstic

Laia Batalla i María Diaz de Quijano, de l'Associació Rurbans-Escola de Pastors de Catalunya, van fer una presentació dels diferents aspectes contemplats en el diagnòstic sobre la Ramaderia Extensiva de Catalunya, indicant que aquesta feina ja era el resultat de les aportacions fetes, a començaments del 2020, per diferents agents i que està oberta a les millores que s'aportin durant aquest procés (avui, i durant les sessions territorials).

El diagnòstic s'estructura en 9 caixes, i a través del xat es va enviar el document de treball amb tots els continguts presentats.

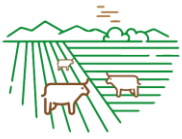
Després de les presentacions que feien, les persones assistents havien de dir si globalment estaven d'acord amb els continguts, si tenien dubtes o si no l'encaixaven.

Durant el debat, es van fer les següents aportacions:

5.1. Sobre la baixa rendibilitat econòmica

- **Observacions al que diu el diagnòstic:**
 - S'hauria d'afinar una mica més si quan es parla d'elevat preu és pel productor o pel consumidor.
 - Si es tracta d'un elevat preu pel consumidor, s'hauria de veure si realment el producte està ben diferenciat.
 - En tot cas, s'hauria de veure si realment és més cara la carn de ramaderia extensiva que l'altra. Moltes vegades el preu és molt similar i igual de competitiu, però el problema és que no es diferencia i que les explotacions petites i mitjanes tenen dificultats per accedir al mercat.
 - Sobre la existència d'explotacions de dimensió molt petites, s'hauria de valorar si el que ens interessa és justament mantenir esta tipologia d'explotacions. Si es posa "encara" es pot sobreentendre que el problema és que segueixin existint aquest tipus d'explotació.

- **Elements a afegir:**
 - Dificultat de les explotacions mitjanes i petites per a poder fer venda directa i obtenir un preu just pel seu producte.
 - Manca de modernització que permeti una reducció de costos
 - Augment de costos per la manca d'escorxadors i sales de desfer de proximitat, que permetin a les empreses locals poder treballar tota la cadena de valor. En el camp ecològic, encara és més evident aquesta manca. Una de les raons és que els volums petits fan que els costos de màquina es disparin.
 - Manca de béns comunals pertanyents als pobles, on es pugui dur a terme activitats de ramaderia extensiva, a causa de les grans desamortitzacions que els van privatitzar i acabar amb ells com a tals.
 - Dificultats per trobar pastors.
 - Dificultats per part dels productors, amb manca de control de la rendibilitat, dels costos i dels ingressos.

- Manca de control sobre la cadena de valor. No es tracta tant de canviar la tipologia d'explotació (mitjana, petita) que sembla sigui la més adaptada al territori, però potser la falta d'organització del sector (agrupacions, estructures conjuntes) no estan permetent controlar la distribució i venda del producte.

5.2. Sobre la falta de teixit associatiu

- **Observacions al que diu el diagnòstic:**
 - Alguns dels aspectes que contempla aquest problema no s'acaben de veure relacionats amb la falta de teixit associatiu (p.ex. zones sense TIC o territori molt variable).
- **Elements a afegir:**
 - Falta el més rellevant, que és la Llacuna en governança, que no permet la autoorganització i empoderament del sector davant dels centres de decisió urbans. També es troba a faltar una veu pròpia de la ramaderia extensiva (com ja la té la ramaderia intensiva). La decisió s'ha desplaçat als centres urbans o industrials, i aquest sector s'ha anat atomitzant i actualment està sense estructures de governança.
 - Cal diferenciar entre l'associacionisme en la part de la producció i maneig del ramat i en la part de comercialització.
 - Experiències fallides al sector que fan malfiar al ramader.
 - Falta teixit associatiu per manca de temps per sobrecàrrega de treball. (cada ramader com a mínim està a una ADS, a part d'ass. de raça etc). Un dels motius de la carrega de treball als ramaders es la burocràcia que ens comporta l'administració. Això afecta a més d'una problemàtica.
- **En clau de proposta:**
 - Falta una figura d'agroturisme que faci fàcil i compatible la cria en extensiu amb projectes que busquin donar un plus a l'explotació.

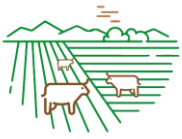
5.3. Sobre la falta de relleu generacional

- **Observacions al que diu el diagnòstic:**
 - A banda de l'accés a la terra problema de l'accés a l'habitatge per als nouvinguts.
 - Un tema d'estructura de l'arbre de problemes: La falta de relleu generacional és el símptoma. Hauríem d'anar a les causes que són principalment les deficiències sociolaborals davant altres sectors més valorats socialment

(serveis, indústria...). Per una altra banda, el fet que la mitjana d'edat sigui elevada o que la població sigui majoritàriament masculina, serien conseqüències de la falta de relleu.

- Una de les raons de les dificultats per accedir a la terra és la competència amb l'accés a la terra amb la producció més intensiva.
- Crida l'atenció la pràctica totalitat de manca de relleu generacional dins la mateixa explotació però alhora la nova incorporació de nous ramaders prèviament no vinculats al sector. Això suposa oportunitats: renovació i innovació de les formes de gestió, però també algunes dificultats: manca de coneixements, idea romàntica que no prospera a llarg termini.
- **Elements a afegir:**
 - Manca de reconeixement social de la feina de ramader. En aquest punt, es puntualitza que aquesta visibilització és necessària, però sense caure en el "romanticisme" de l'activitat.
 - Es tracta d'un ofici massa dur: jornades interminables, salaris casi inexistent, vacances inexistent,no reconeguda aquesta feina.
 - Iniciar una explotació des de 0 es molt complex, tant des del punt de vista econòmic com des del punt de vista territorial (accés a les pastures).
 - Desconnexió creixent entre el món urbà i el món rural, i desconexió del sector. Això fa difícil atraure nous actius al sector agrari.
- **En clau de proposta:**
 - Caldria fer més visible i posar en valor l'ofici de pastor o ramader, i també visibilitzar-lo com una activitat econòmica de futur i estratègica en un context d'emergència climàtica.
 - Possibilitar incorporacions progressives per a nous entrants en l'accés a ajuts.
 - Fomentar espais d'aprenentatge compartit: pastors que ho deixen, nous pastors.
 - Fomentar espais on posar en pràctica l'experiència abans d'iniciar l'explotació, del tipus espais test ramaders. S'estan impulsant des del projecte BCNSmartRural, amb ARCA i Diputació de Barcelona.
 - Indispensable banc de terres amb prioritat a la producció extensiva.
 - Agilitzar les ajudes a les noves incorporacions de ramaders/es.

5.4. Sobre el conflicte amb la fauna salvatge

- **Observacions al que diu el diagnòstic:**
 - Caldria eliminar "salvatge". Hi ha també problemàtica amb gossos. Tant d'atacs a ramats com problemes amb senderistes i gossos deslligats.
 - En molts casos és major la problemàtica d'atac d'animals domèstics (gossos) i la desprotecció davant d'aquests.
 - El problema no només es sanitari, també comporta problemes amb els tancats i amb els cultius.
 - Aquest problema és una amenaça i no una debilitat (que és com apareix al document), ja que es tracta d'un problema extern.

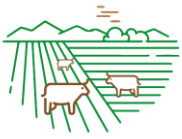
- **Elements a afegir:**
 - Manca d'estructures de governança és una debilitat bàsica que encara és més rellevant en aquesta problemàtica.
 - Visió negativa dels ramaders per part de la societat per la seva oposició a la presència del llop, el os... Per una altra banda, no es visibilitza la necessitat d'una ramaderia extensiva per contribuir al manteniment de la fauna.
 - Falta de responsabilitat de l'administració en els danys ocasionats per aquests.
 - Caldria uns procediments més àgils a l'hora de comunicar els problemes de la fauna salvatge.
 - Falta de transparència en la gestió d'espècies re introduïdes o sobre les malalties de la fauna salvatge.
 - Fa falta que l'administració organitzi un sistema de mesures de compensació si no vol que els ramaders estiguin en contra de la fauna salvatge.
 - Les compensacions son lentes, inadequades (insuficients) i no prou compartides en governança.
 - En àrees amb depredadors hi ha dificultats per a que el propi ramader es pugui defensar i el predador el percebi con un perill disuasori.
 - No es compleixen normatives amb gossos ni control adequat d'ensalvatgits.
 - Falta formació en eines i practiques, així com infraestructures, de protecció davant depredadors.
 - Desconeixement de l'afectació reals d'altres grans herbívors. Llacuna de recerca.

- **En clau de proposta:**
 - Possibilitat de declarar l'extensiu exempt de sanejament fins que l'administració no sigui capaç de controlar les malalties en fauna salvatge.

5.5. Sobre l'aplicació de la PAC

- **Observacions al que diu el diagnòstic:**
 - Sobre la consideració de les pastures de la zona mediterrània, hi ha moltes resistències per poder incloure-les a la DUN. S'hauria de lluitar per tal que siguin elegibles.
 - Cal reconèixer la importància de les pastures en el context mediterrani. Actualment els boscos tenen un coeficient de pastura 0, i això fa que no es pugui optar als ajuts directes.
- **Elements a afegir:**
 - Amb els ajuts per superfície, combinats amb els coeficients d'admissibilitat nuls per Forestal, fa que molts ramaders no tinguin ajuts. Per una altra banda, s'ha d'anar amb compte, perquè, si es poguessin declarar a la DUN els terrenys arbrats/matollar, hauria de ser el ramader qui hauria de poder obtenir els diners, i no el propietari. S'ha de pensar que aquests terrenys poden ser una oportunitat per nous ramaders que no tinguin accés a la terra.
 - Un problema estructural son els ajuts per superfície, quan haurien de ser per càrrega, és a dir vinculat directament a l'ús que es fa del territori.
 - Aquest coeficient de pastura és poc realista, tant a zones de muntanya com d'aiguamolls.
 - La ramaderia extensiva hauria de tenir moltes més oportunitats per els serveis de conservació de hàbitats d'alt valor natural, però els pagaments de primer pilar son insuficients per compensar la pèrdua de renda.
 - Falta poder vincular projectes d'Agroturisme a noves incorporacions. IVA 21%\IVA10%
 - Són insuficients els ajuts a l'explotació si no es dona més suport a tota la cadena de valor, sobretot per aquells que s'incorporen (transformació, distribució i venda).
 - La zln es completament insuficient.

- **En clau de proposta:**
 - Auxiliari la incorporació de nous agents agraris més enllà de si són joves o no.
 - Caldria incloure pagaments pels serveis ecosistèmics que ofereix la ramaderia extensiva (increment de la biodiversitat, prevenció d'incendis forestals, reducció de la petjada de carboni en la producció de carn).

5.6. Sobre l'estricta normativa higiènic-sanitària

- **Observacions al que diu el diagnòstic:**
 - La normativa sanitària va en la direcció contrària a la promoció de la ramaderia extensiva. És una normativa orientada a la ramaderia industrial, deslligada de la gestió del territori i de les funcions ecosistèmiques que presta l'extensiva.
- **Elements a afegir:**
 - També s'hauria de contemplar en aquest apartat el tema de la tuberculosi i la normativa que dificulta la mobilitat de les explotacions/ramats.
 - No només és un problema de la normativa de salut, també hi ha un problema molt gran en com s'interpreta des del planejament urbanístic municipal, que és des d'on es donen les llicències d'activitat i la idoneïtat amb el planejament.
 - El planejament cada cop és més restrictiu per a permetre transformacions a pastures (de bosc o matollar a pastura).
 - Normativa en els punts de venda, com ara en mercats de pagès, on és molt complicada la venda de determinats productes.
 - S'han d'establir, des del DACC, uns criteris clars que defineixin una explotació de ramaderia extensiva, però que es puguin adaptar a la realitat de cada territori. De vegades s'han declarat explotacions (que pel seu maneig són extensives) com a semiextensiva, degut a que per un tema climatològic, s'ha de tancar 1 ó 2 mesos als animals. Això comporta que han d'acomplir una normativa que no s'ajusta al maneig del ramat. Aquest seria un tema important a portar a les sessions territorials, ja que l'enfocament pot ser molt divers entre diferents vegueries.
- **En clau de proposta:**
 - Fomentar equipaments de transformació de baixa capacitat, ara ja hi ha alguns exemples.

- Normativa específica per a la ramaderia extensiva, i no igual a les instal·lacions i gestió de ramaderia intensiva.
- Més enllà de la normativa en si, treballar per adaptar la normativa a equipaments de transformació compartides.
- Impulsar tema d'escorxadors mòbils, parat per temes de higiene i sanitat.

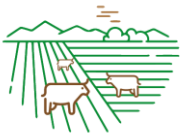
5.7. Sobre la dificultat d'accés als recursos

● Observacions al que diu el diagnòstic:

- A més de que la producció d'aliments propis sigui escassa, també es deu per un desequilibri entre el número de caps i la superfície disponible.
- Encara que sigui un problema la poca producció, s'haurien de considerar les característiques pròpies de les pastures de cada zona. Per exemple, al Camp, són pastures que necessiten una elevada suplementació.
- Respecte a la dificultat per als nous ramaders d'accedir a la terra, s'expliquen algunes raons: competència de la ramaderia intensiva (dejeccions) i amenaces per parcs d'energies renovables amb possibilitat de pagar preus més alts.

● Elements a afegir:

- Vulnerabilitat davant molts altres sectors i polítiques, que dificulta l'accés a tot tipus de recursos. Ens afecten moltes coses i podem decidir poc sobre poques.
- La impossibilitat de disposar dels recursos necessaris, no només per la manca de suport econòmic, sinó altra cop pel planejament urbanístic. Ex. no poder fer un cobert perquè no ho preveu el POUM, perquè no compleix distàncies a nucli urbà...
- També creixement urbanístic ocupant camps més fèrtils.
- Problemàtica d'accés físic a les pastures: camins ramaders tancats, ocupats....
- Dificultat de localització de propietaris absents. Alta atomització de finques forestals en algunes zones de Catalunya.
- Falta gestió forestal per netejar boscos per a que els ramats puguin entrar, s'han perdut moltes pastures.
- Manca de viabilitat econòmica dels aprofitaments forestals o actuacions silvícoles (manteniment de pastures, recuperació espais oberts...).

- **En clau de proposta:**
 - Possibilitat de cremes controlades.

5.8. Sobre el desconeixement del sector per part de la població civil

- **Observacions al que diu el diagnòstic:**
 - En relació a la gran quantitat de segells, sí que és cert, però no hi ha cap que identifiqui la carn que procedeix de la ramaderia extensiva. Hi ha iniciatives puntuals, com ara Ramats de foc, però el consumidor té difícil diferenciar una carn segons com s'ha produït.
- **Elements a afegir:**
 - Poc coneixement dels productes de la ramaderia extensiva i de com consumir-los.
 - Pèrdua d'hàbits de consum (xai i cabrit per exemple). El consum de carn a nivell català es deu bàsicament al consum de carn de porc i pollastre, sovint altament processada. Actualment, el consum de carn de xai representa el 3,5% del total de carns consumides.
 - Augment animalistes.
 - Manca de coneixement de com els consumidors valoren els productes extensius.
 - Manquen estudis sobre les qualitats (organolèptica, de la canal, de la carn...) dels productes de la ramaderia extensiva. No forçosament producció en extensiu equival a carn de qualitat.
 - Desconeixement per part de la ciutadania dels Serveis que presta la ramaderia extensiva. Davant reptes com ara l'escalfament global l'extensiva surt perjudicada pels corrents d'informació i opinió dominants.
 - Caldria explicar els beneficis que hi ha pel fet de menjar carn d'extensiu.
 - Manca d'explicació de la diferència entre ramaderia extensiva i intensiva. Sobretot en relació a emissió de gasos, consum aigua, etc
 - Complexitat d'explicar el tema de emissions al públic que pot "premiar" a la intensiva.
 - Cal millorar la definició de KM 0.
 - No hi ha possibilitat pels consumidors de trobar productes extensius de manera "fàcil".
 - Els consumidors no coneixen els diferents segells ni el que signifiquen.

- Necessitem un carnet o segell de producció extensiva i difusió per part dels canals de l'administració. tant per arribar als consumidors com pel tracte que hauria de tenir l'administració amb nosaltres.
 - Dèbil presència als Mitjans de comunicació, i desconeixement tècnic per llacunes de formació, que no permet posicionar l'extensiva en el global d'intensificació.
 - No es coneix el producte perquè tampoc es treballa des de lo públic (incloent-hi la carn als menús escolars, p.ex.).
 - La escassa capacitat organitzativa limita molt en aquesta problemàtica. Potser es podria considerar com a problema transversal.
 - S'ha de veure si la ramaderia extensiva s'ha adaptat als nous consumidors (nous formats de veda, poc temps per cuinar...). Això comportaria implicar a tota la cadena de valor.
 - La gran majoria d'animals que es crien en extensiu i s'acaben d'engreixar en ramaderia intensiva!!!
 - Hàbits dels consumidors dificulten ventes: exemple no vol la carn vermella, típica de animals que caminen (extensiu)
- **En clau de proposta:**
 - Crear una marca potent, que pugui transmetre els valors socials associats (arrelament al territori, p.ex.) i també els serveis ecosistèmics que genera la ramaderia extensiva.
 - Cal visibilitzar el sector, però cal posar èmfasi en diferenciar la producció extensiva de la intensiva.
 - Impuls de consum a espais col·lectius: menjadors escolars, centres d'assistència... Però sent conscients de les dificultats de les concessions.
 - El sector públic hauria de treballar més per a incloure als menús escolars la carn amb 0 emissions. Imprescindible la compra pública d'aliments de producció extensiva.
 - Implicació del sector HORECA.
 - Cal regular les activitats relacionades amb l'entorn rural, sobre tot en temporada de bolets i curses massives en zones de muntanya.

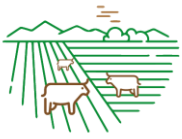
5.9. Sobre la manca de formació

- **Observacions al que diu el diagnòstic:**
 - Llacuna crítica de la ramaderia extensiva en gairebé tot tipus de formació universitària, que crea una disfunció legislativa i executiva, a escala d'administracions des de locals a estatals.
 - Es considera que la formació dels ramaders actuals és l'adequada.
- **Elements a afegir:**
 - Falten vaquers. De l'Escola de Pastors surten sobretot pastors de ovelles i cabres, però no vaquers.
 - Cursos de formació que de vegades son un pur acumuladors d'hores per complir exigències legals.
- **En clau de proposta:**
 - Cal també formació en els aspectes relatius a la comercialització, i viabilitat econòmica de les empreses del sector. També en la gestió d'ajuts.
 - Més enllà de la formació, cal acompanyament i ser facilitadors per totes les problemàtiques i esculls amb què es troben els pastors.
 - Oferta formativa que es construeixi de baix a dalt.
 - Cal oferta formativa participada entre societat civil (escola pastors, ramaders) i administració (escoles agràries, universitats).

Altres aportacions

Per últim, un parell d'aspectes que podrien generar un apartat nou o considerar-los com a transversals:

- Alta burocratització. Complexitat de gestió administrativa.
- Al ser una activitat econòmica, s'hauria de tenir en compte una fiscalitat més senzilla.

6. Priorització de les problemàtiques

A través d'una aplicació mòbil, les persones participants van valorar cadascuna de les 9 agrupacions de problemàtiques. Es va fer una observació sobre el sistema de priorització, ja que les 9 agrupacions són problemes importants pel sector. En aquest sentit, es confirma que no es tracta d'una votació per seleccionar el problema principal, sinó que es tracta d'una manera d'establir un ordre de prioritats, sabent, a més, que aquest exercici es farà també a les sessions territorials.

Priorització dels problemes...

Mentimeter

**Pla Estratègic
per la ramaderia
extensiva
a Catalunya**
2021-2030

30

7. Tancament de la sessió

Laia Batalla, de l'Associació Rurbans-Escola de Pastors de Catalunya, tanca la sessió, agraïnt la participació de les persones assistents i recordant:

- Que a partir del dia 25 d'octubre comencen les sessions territorials, on copsarem les especificitats de cada indret.
- Que després hi haurà una ronda de tallers per acabar de definir les línies estratègiques.
- Que podeu seguir la informació que es va generant a través del portal participa.gencat.cat, així com a la web de l'Escola de Pastors.
- Que al dia següent d'aquesta sessió estarà penjat el calendari de les sessions properes.
- Anirem a les sessions territorials

18 d'octubre de 2021